

**Aningaasartuutit suulluunniit Inatsisartunit taakkulu allattoqarfianit
aningaasartuutigineqartut kikkunnit tamanit takuneqarsinnaanngornissaat pillugu
taamatullu kikkut tamarmik paasiniaasinnaanngornissaat pillugu Inatsisartut
Suleriaasiata allanngortinnissaanut Inatsisartut Siulitaasoqarfiat
siunnersuuteqaqqullugu peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut
siunnersuut.**

pillugu

siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISUTAA

Inatsisinut Ataatsimiititaliap suliarinninnermini uku inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Nikkulaat Jeremiassen, Siumut, ataatsimiititaliami sinniisoq

1. Siunnersuut pillugu

Inatsisartut Siulittaasoqarfiat Inatsisartut suleriaasiata allannguutissaatut siunnersuummik saqqummiusseqqullugu siunnersuutikkut pisussaaffilerneqarpoq, taamaalillutik aningaasartuutit suulluunniit Inatsisartunit taakkulu allaffeqarfiannit atorineqartut tamarmik tamanit paasiniaaffigineqarsinnaanngortillugit.

Pisortat aningaasaataasa sunut atorineqarneri pillugu tamakkiisumik ammasuusooqartariaqartooq siunnersuuteqartup siunnersuumminut tunngavilersuutitut tikkuarppaa. Aningaasat Inatsisartunit (taamatullu innuttaasunit) Namminersorlutik Oqartussanut kommuninullu aqutsivigisassanngortinneqartut qanoq atorineqarnerat kikkunnit tamanit takuneqarsinnaasariaqarpoq. Tamanna ilaatigut tamat oqartussaaqataaffigisaanni

innuttaasunut pisinnaatitaaffiusariaqarmat; ilaatigullu aningaasanik pineqartunik akisussaassusilimmik atuinnermut tamanna siuarsaataammat. Kommunitini oqartussaasunut kiisalu Naalakkersuisunut taakkulu ataanni ingerlatsivinnut tunngatillugu pisortat aningaasaataannik atuinnermi ammasuunissaq Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsimmi paasitinneqarsinnaatitaanermut malittarisassatigut qulakkeerneqarpoq. Paasitinneqarsinnaatitaanermulliuna inatsit Inatsisartunut, pisortat ingerlatsinerannut ilaatinneqanngitsunut atuutinngitsoq.

Taamaammat Inatsisartut suleriaasiannut aalajangersakkamik, Inatsisartunit Inatsisartullu allaffeqarfiannit (Inatsisartut Allattoqarfiannit) aningaasartuutitut uppersaatinik tamanik innutaasut (tusagassiorfiillu) paasitinneqarsinnaatitaanernik qulakkeerisumik ilanngussisoqarnissaa siunnersuuteqartup kissaatiginartippaa.

Siunnersuuteqartup erseqqissaatigaa, siunnersuutip akuersissutigineqarnera (aamma) Inatsisartut ilaasortaalu pisortat aningaasaataasa atorineqarneranni ammasuunissamik akisussaassuseqarnissamillu tapersersuisuunerannik ersersitsisuussasoq.

Siunnersuut assingusoq Inatsisartut 2015-imi upernaakkut ataatsimiinneranni suliarineqarsimavoq (UPA2015/43).

2. Siulittaasoqarfiup akissuteqaataa

Pisortat aningaasaataasa atorineqarnerat pillugu ammasuusoqartariaqarneranik siunnersuuteqartup tunngaviatigut isumaqarneranut Siulittaasoqarfik akissuteqaammini tunngaviatigut isumaqataavoq.

Siulittaasoqarfiulli aningaasartuutitut uppersaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermut qinnuteqaatit nalinginnaasumik akuerisarai Siulittaasoqarfiup tikkuarpaa. Tamanna naapertorlugu ataatsimiititaliap angalaneranut aningaasartuutitut uppersaatinik tamanik paasitinneqarsinnaanermut qinnuteqaatit nalinginnaasumik akuerineqartartut Inatsisartunut ilitsersuummi¹ paasissutissiissutigineqarpoq.

Inatsisartut ukiumoortumik nalunaarutaat Inatsisartunut aningaasaliissutit qanoq atorineqarnerannik paasissutissanik immikkuualuttortaannik nassuiaatitalikkanik imaqartartoq Siulittaasoqarfimmit aamma tikkuarneqarpoq.

¹ Paasissutissat taakku Inatsisartunut ilitsersuummi kingullermi, siusinnerusumut naleqqiullugu naalisagaasumi ilanngunneqarsimangillat.

Kiisalu Siulittaasoqarfimmit tikkuarneqarpoq ”Inatsisartut Siulittaasuata ilassinninnernut angalanernullu aningaasartuuteqartarneranut, akeqanngitsunik ajunngitsorsiaanut tunissutinillu pissarsisarneranut malittareqqusani” aningaasartuutitut uppersartaatit kikkunnit tamanit takuneqarsinnaanerit aalajangersarneqarsimavoq².

3. Allanguutissatut siunnersuut

Siullermeerinninnermi Suleqatigiissitsisut allanguutissatut siunnersuummik imatut oqaasertalerneqarsimasumik saqqummiussipput:

Inatsisartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut, Inatsisartut siulittaasoqarfiat qinnuigineqassaaq Inatsisartut Suleriaasiannut allanguutissamik siunnersuummik saqqummiussissasut, tassani aalajangersarneqassasoq, aningsaasartuutit tamarmik, Inatsisartunit allaffeqarfianillu aningaasartuutaasut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut ilanngunneqassasoq, kingusinnerpaamillu 1. Januar 2020-imi aaqqissuussisoqassasoq bilagit aningaasartuutigisanut tunngaviusut angalanernut, ilassinninnernut, biiliganut, atorfinnut atatillugu inissarititanut aamma Inatsisartunut ilaasortat najugaqartinneqartarnerannut aningaasartuutit Inatsisartut nittartagaatigut ingerlaavartumik saqqummiunneqartalissasut.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutaqaartumut sanilliullugu allanguutissatut siunnersuutip nassatarissavaa Inatsisartut aningaasartuutaat pillugit ammasuunissaq *taamaallaat* paasitinneqarsinnaatitaanikkut *pinnani* aammattaarli angalanernut atatillugu, ilassinninnernut, sulinerumut atatillugu biilinet, atuuffimmut atatillugu najugaqartitaanermut Inatsisartullu ataatsimiinneranni ilaasortat ineqartitaanernut aningaasartuutitut uppersartaatit Inatsisartut nittartagaatigut ingerlaavartumik saqqummiunneqartalerneqarsigut qulakkeerneqassaaq.

Partiip oqaaseqaataani allanguutissatut siunnersuutip saqqummiunneqarfiani tunngavilersuisoqarpoq, aningaasartuutit ingerlaavartumik saqqummiussisarneq paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinik suliaqartarnermit aqutsivigiumarnerusoq.

Partiip oqaaseqaataa ima paasisassaasorinarpoq, tassa angalanernut atatillugu, ilassinninnernut, sulinerumut atatillugu biilinet, atuuffimmut atatillugu najugaqartitaanermut Inatsisartullu ataatsimiinneranni ilaasortat ineqartitaanernut aningaasartuutitut uppersartaatinik ingerlaavartumik saqqummiussisarneq, Inatsisartut aningaasartuutaasa ilaat taakku pillugit paasitinneqarsinnaatitaanermut qinnuteqaatinik Inatsisartut tigusaqartarunnaarnerannik nassataqartussatut siunnersuuteqartumit naatsorsuutigineqartoq.

² Maleruaqqusami § 24 naapertorlugu.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik allannguutissatullu siunnersuummik suliarinninnera

Siunnersuut UKA2018-imi siullermeerinninnerup kingorna Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamut tusarniaanertalerlugu Inatsisinut Ataatsimiititaliamut suliassanngorlugu innersuunneqarpoq.

Taamaammat Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatissaanik Inatsisinut Ataatsimiititaliap pissarsiniarpoq. Inatsisinut Ataatsimiititaliap apeqqutai Suleriaatsimullu Ataatsimiititaliap akissutai isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaq 1-itut 2-tullu ilanngunneqarput. Akissummut tapiliussaq Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap Inatsisartut Ombudsmandiannit pissarsiarisimasaa ilanngussaq 3-tut ilanngunneqarpoq.

5. Siunnersuut paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsit naapertorlugu paasitinneqarsinnaatitaanermut sanilliullugu

Siunnersuuteqartumit siunnersuummut tunngavilersuutini paasissutissiissutigineqartutut aningaasartuutit pisortat ingerlatsineranni atorneqartut (Naalackersuisunit kommuninilu oqartussaasunit il.il.) Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat (ulluinnarni “paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsimmik” taaneqartartoq) aqputigalugu paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqarput.

Pisortalliuku ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni paasitinneqarsinnaatitaanermut pingaarnertut malittarisassaq arlalitsigut atuutinngiffeqartoq.

Inuit ataasiakkaat namminerisamik, tassani aamma aningaasaqarnikkut atugaat paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqanngitsut immikkut erseqqissaatigineqarsinnaavoq.

Aammattaaq inunnut ataasiakkaanut ingerlatsinikkut niuernikkulluunniit pissutsit assigisaalluunniit, inummut suliffeqarfimmulluunniit aningaasaqarnikkut annertuumik pingaarutillit pissutigalugit saqqummiunneqarnissaat akuersissutigineqarsinnaanngitsut paasitinneqarsinnaanermut ilaatinneqanngillat.

Tamatuma saniatigut namminersortut pisortallu soqutigisaat, pineqartup pissusia immikkut ittoq pissutigalugu isertuussinissaq pisariaqarpat paasitinneqarsinnaatitaaneq killilerneqarsinnaavoq.

Taamaalilluni paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsimmi paasitinneqarsinnaatitaaneq illuatungaani ingerlatsinermi ammasuunissamik illuatungaani innuttaasut suliffeqarfiilluunniit imaluunniit inuiaqatigiit eqqarsaatigalugit paasissutissat isertuuttariaqartut illersorneqarnissaannik oqimaaqatigiissitsilluni toqqammaviligaavoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip oqaasertalerneqarsimanera naapertorlugu, taanna aningaasartuutit Inatsisartunit taassumalu allaffeqarfiani atorineqartut tamavimmik paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqalernissaannik siunertaqarpoq.

Siunnersuummulli tunngavilersuutini paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsit aqqutigalugu ingerlatsinermi paasitinneqarsinnaatitaanermut atuuttumut sanilliussisoqarmat, ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut killilersuutit paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsimmi atuuttut assingisa atorineqarsinnaanerit siunnersuutikkut mattunneqanngilaq.

Taamatuttaaq allagaatit paasitinneqarnissamik qinnuteqarnermi pineqartut assilinerinik tunniussisinaanermut *imaluunniit* nammineerluni ornigulluni allagaatinik pineqartunik misissuisitsisinaanermut oqartussaasut paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsisikkut toqqagassinneqartut eqqumaffigissallugu tunngavissaqarpoq. Aammattaaq allagaatit assilinerinik pissarsinermit akiliuteqartitsinissamik paasitinneqarsinnaatitaanermut inatsit aalajangersaasinnaatitsivoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu Inatsisartuni aningaasartuutinit uppersaasatit pillugit paasitinneqarsinnaatitaanermut malittarisassanik assinginik aalajangersaasinnaaneq siunnersuutikkut mattussinngilaq.

6. Inatsisartut Ombudsmandiat

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip oqaasertalerneqarnermisut Inatsisartut ataanni suliffeqarfiit ilanngussimannikkai Siulittaasoqarfiup tusarniaanermut akissummini tikkuarsimavaa (Inatsisartut Ombudsmandiat).

Ombudsmandip tusarniaanermut akissummini paasissutissiissutigaa aningaasartuutinit uppersaasatit pillugit paasitinneqarnissamik qinnuteqaammik Ombudsmandi maannamut tigusaqarsimannngisaannartoq, taamaattorli paasitinneqarsinnaatitaanermut tunngaviit pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut malittarisassat atuuttut malillugit Ombudsmandi ingerlatsisoq.

Tamanna tunngavigalugu Ombudsmandeqarfimmi aningaasartuutitut uppersaartit pillugit malittarisassanik aalajangersaanissap pisariaqarsinnaanera Ombudsmandip takujuminaatsippaa, Inatsisartulli apeqqut pillugu allatut nalilersuissappata oqaaseqaatissaqarani.

Ombudsmandi isumaqarpoq Inatsisartut malittarisassanik taamaattunik aalajangersaanissaq kissaatigissappassuk, taakku Inatsisartut suleriaasiatiguunngitsoq inatsisikkulli aalajangersarneqartariaqartut.

7. Aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissat

7.1. Aalajangiiffigisassatut siunnersuut

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai pillugit nassuiaataani allassimavoq, Inatsisartuni aningaasartuutitut uppersaartit pillugit paasitineqarsinnaanermut malittarisassanik atuutilersitsineq Inatsisartut allaffissornikkut nukissanik atuinernannik malunnaatilimmik annertunerulersitsinissaa siunnersuuteqartup naatsorsuutiginnikkaa. Siulittaasoqarfiup maannamut – inatsisitigut tunngavissinneqanngitsumik – aningaasartuutitut uppersaartinik paasitineqarsinnaatitaanermut qinnuteqaatinik suliaqartareenera siunnersuuteqartup innersuussutigaa.

Siunnersuuteqartumit taamak naliliineq ataatsimiititaliap isumaqatigisinnaavaa, taamaattorli Suleriaatsimut ataatsimiititaliap UPA2015/43-mut isumaliutissiissummini allassimasaa una aamma maluginiarlugu: Suleriaatsimi tamanna pillugu aalajangersakkanik aalajangersaanikkut paasitineqarsinnaanermik malittarisassiornerup innuttaasut paasitineqarsinnaanermut qinnuteqarsinnaanermik eqqumaffiginninnerat annertusitissinnaagaa mattunneqarsinnaanngilaq, taamatullu paasitineqarnissamik qinnuteqaatit amerlitillugit.

Suleriaatsip allannortinneqarnissaanik siunnersuummik suliaqarnermut aningaasartuutitut naatsorsuutigisariaqartut pillugit siunnersuuteqartup allappaa, taakku nutserisitsineq ilanngullugu atorfillip ukiup sisamararterutaani sulineranut aningaasartuutinit amerlanerunissaat naatsorsuutigineqanngitsoq.

Ataatsimiititaliilli paasinninnera malillugu malittarisassanik suliaqarneq, malittarisassat (pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitineqarsinnaanermut inatsit assigalugu) innuttaasut ataasiakkaat suliffeqarfilluunniit imaluunniit inuiaqatigiit illersorniarlugit paasissutissat aalajangersimasut isertuuttariaqartut ilanngunneqannginnissaannut aalajangersakkanik

imaqassappat ukiup affaani atorfillip sulineranut aningaasartuutit amerlaqataannik aningaasartuuteqarfiusariaqarsinnaavoq.

7.2. Allanguutissatut siunnersuut

Allanguutissatut siunnersuutip aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai allanguutissatut siunnersuummut ilanngullugit nassuiaatigineqarsimanngillat.

Suleriaatsimut ataatsimiititaliap UPA2015/43-mut isumaliutissiissutaani ataatsimiititaliap aningaasartuutininut uppersaatinik ingerlaavartumik saqqummiussisarsinnaaneq pillugu ilaatigut allassimavaa:

Ullumikkut ukiumut aningaasartuutininut isertitanullu uppersaatiit 2.000-it missaasa Inatsisartut Aningaasaqarnermut immikkoortortaat aqqusaartarpaat. Tamakkununnga uppersaatiit tamarmik assilillugit Inatsisartut nittartagaannut ilanngunneqartalissagaluarpata aningaasaqarnermut immikkoortortami sulisunik aningaasanillu amerlanerusunik atuinissaq pisariaqartinneqassaaq. Tamatuma saniatigut uppersaatiit nittartakkakkut saqqummiunneqartariaqassapput immaqalu kalaallisut danskisullu nassuiaammik ilaqartinneqarlutik, tassami aningaasartuutininut uppersaatiit amerlanerpaartaat ullumikkut oqaatsit taamaallaat ataatsit, amerlanertigut danskit oqaasii atorlugit saqqummiunneqartarmata, tamannalu Inatsisartut nittartagalerisuata annikigisassaanngitsumik suliassaqarnerulerneranik kinguneqassaaq. Tamatuma saniatigut atortussat kingunerisaannik apeqqudit assigiinngitsorpassuit akissuteqarfineqarnissaannut allaffeqarfimmi sulisut allat qanoq annertutiginissaa ilisimaneqanngitsumik sulinerunissaat pisariaqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Naggasiullugu minnerunngitsumilli oqaatigineqartariaqarpoq aningaasartuutininut uppersaatiit ataasiakkat inunmut ataasiakkaanut paasissutissanik tamanit ilisimaneqartariaqanngitsunik imaqarsinnaammata. Assersuutigalugu taamaattoqarsinnaavoq ilaasortat aamma/imaluunniit sulisut peqqissusiannut atatillugu imaluunniit ilaqutaasut qaninnerit akornanni peruluttoqarneranut aamma/imaluunniit toqkkut qimaguttoqarneranut atatillugu aningaasartuuteqartoqarsimatillugu. Taamaattumik uppersaatiit scannerlugu assilinnginnerani tamanullu saqqummiunneqannginnerani aningaasartuuteqarsimanermit uppersaatiit ataasiakkaat isertuunneqartariaqartunik imaqarnerisut naliliivigineqarnissaat pisariaqassaaq. Taamaattumik sulisut aningaasallu maanna pigineqartut atorlugit suliassap tamatuma ingerlanneqarsinnaanissaa ataatsimut isigalugu piviusorsiuunngilaq.

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai aningaasartuutininut isertitanullu uppernarsaatit *tamarluinnarmik* ingerlaavartumik Inatsisartut nittartagaatigut saqqummiunneqartussaalersinnaanerannut attuumassuteqarput. Allannguutissatut siunnersuummit; ” *bilagit aningaasartuutigisanut tunngaviusut angalanernut, ilassinninnernut, biiligisanut, atorfinnut atatillugu inissarititanut aamma Inatsisartununut ilaasortat najugaqartinneqartarnerannut aningaasartuutit Inatsisartut nittartagaatigut ingerlaavartumik saqqummiunneqartalissasut* ” kisimik pineqarput.

Taamaattorli nukissanik allanik pissarsisariaqarnissamik Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamit isumaliutigineqartut attuumassuteqarput, tamanna aamma allannguutissatut siunnersuummut saqqummiunneqartumut tunngatillugu.

Allattoqarfimmi naatsorsuuserinermut immikkoortortami sulisumik ataatsimik marlunnilluunniit atorfinitsitsisariaqalernermik allannguutissatut siunnersuutip nassataqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaavoq. Allaffissornikkut taamatut annertusaaneq maannakkut illutaqarnikkut sinaakkutissiissutaasut iluanni ajornannginnissaa qularnarpoq.

Tamatununga ilanngunneqassaaq – soorlu tamanna Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamit tikkuarneqartoq – aningaasartuutininut uppernarsaatit kalaallisut danskisullu saqqummiunneqassappata taakku nutserneqarnissaannut aningaasartuuteqarnerulernissaaq. Kiisalu aningaasartuutininut uppernarsaatini paasissutissat qanoq isertuussassaaneerat pillugu nalilersuisoqassappat Allattoqarfimmi inatsisilerinermut immikkoortortamit ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsinissaaq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Inatsisinut Ataatsimiititaliap – Siulittaasoqarfittulli – pisortat aningaasaataasa atornerarnerisa ammasuusariaqarneranik siunnersuuteqartup tunngaviatigut isumaanut isumaqataavoq.

Taamaattorli Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma maluginiarpaa periutsip maanna atornerartup malittarisassiuunneqarnissaa Siulittaasoqarfimmit kiisalu Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamit pisariaqartutut isumaqarfigineqanngitsoq.

Aningaasartuutininut uppernarsaatit pillugit paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinut Siulittaasoqarfiup nalinginnaasumik akuersisarnera; Inatsisartut Siulittaasuata aningaasartuutaanut uppernarsaatininut tunngatillugu taakkununga uppernarsaatit kikkunnit tamani takuneqarsinnaanerannut malittarisassaqaarneranut; tamatumalu saniatigut Inatsisartut ukiumoortumik nalunaarutaata Inatsisartununut aningaasaliissutit qanoq

atorneqartarnerannik immikkuualuttortalerlugit paasissutissanik imaqarneranut Siulittaasoqarfimmit kiisalu Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamit innersuussisoqarpoq.

Inatsisartut aningaasartuutaat pillugit ammasumik maannamut ingerlatsineq Inatsisinut ataatsimiititaliamit akuersaarnartinneqarpoq, taamaattorli isumaqarluni periarfissamik malittarisassiuussineq siunnerfeqarluartoq. Malittarisassiuussineq taamaalilluni pisortat aningaasaataannik atuinermi ammasuunissamik qulakkeerinissap Inatsisartunit pingaartinneqarneranik innuttaasunut pingaarutilimmik ersersitsinerussaaq – peqatigitillugulu innuttaasut, tamanna kissaatigigunikku paasitinneqarsinnaanerannik ersersitsissalluni.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuutip itigartitsissutigineqarnissaa inassutigaa.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

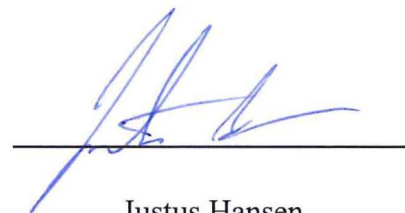
Inatsisinut Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

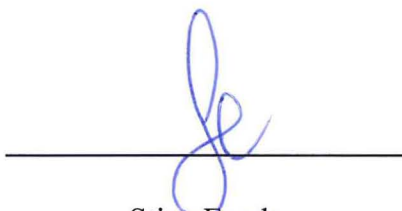
Anders Olsen
Siulittaasoq
Siumut

Sofia Geisler
Inuit Ataqatigiit

Justus Hansen
Demokraatit

Stine Egede
Inuit Ataqatigiit

Nikkulaat Jeremiassen
Siumut

Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliaq
Maani

Tusarniaaneq:

19. november 2018

UKA2018/107: Aningaasartuutit sulluunniit Inatsisartunit taakkulu allattoqarfianit aningaasartuutigineqartut kikkunit tamanit takuneqarsinnaanngornissaat pillugu taamatullu kikkut tamarmik paasiniaasinnaanngornissaat pillugu Inatsisartut Suleriaasiata allanngortinnissaanut Inatsisartut Siulitaasoqarfiat siunnersuuteqaqqullugu peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

UKA 2018/107 Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamut tusarniaanertalerlugu Inatsisinut Ataatsimiititaliamut suliassanngorlugu innersuunneqarsimavoq.

Tamanna tunngavigalugu Inatsisinut Ataatsimiititaliap Suleriaaseq Pillugu Ataatsimiititaliap aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tassungalu allannguutissatut siunnersuutit saqqummiunneqartumut oqaaseqaateqarnissaa qinnutigaa.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap tassunga atatillugu Suleriaaseq Pillugu Ataatsimiititaliap ajornartorsiutit uku oqaaseqarfigissagai qinnutigaa:

1. Inatsisartunit allaffeqarfiannillu aningaasartuutigineqartut sulluunniit tamarmik tamanut paasissutissiissutigineqarsinnaalernerannik aalajangersaalluni suleriaatsip allanngortinneqarnissaa aalajangiiffigisassatut siunnersuuteqarnermi siunertaavoq.

Inatsisartut ataanni suliffeqarfik (Inatsisartut Ombudsmandiat) paasitinneqarsinnaaneq pillugu aalajangersakkamut ilaatinneqartariaqarpa?

2. Siunnersuuteqartumit aalajangiiffigisassatut siunnersuummut tunngavilersuutini oqaatigineqartutut pisortat (Naalakkersuisut kommunini oqartussaasut il.il.) ingerlatsineranni aningaasartuutit pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi ilaatinneqarput. Pisortalli ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni paasitinneqarsinnaanermut pingaarnertut maleruagassamut ilaatinneqanngitsut arlaqartut.

Immikkut oqaatigineqarsinnaavoq inunnut ataasiakkaanut tunngassutillit paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqanngimmata, aningaasaqarnermut pissutsit ilanngullugit.

Aammattaaq qinnuteqaatip akuersissutigineqannginnera inummut suliffeqarfimmulluunniit paasissutissamit pineqartumut aningaasaqarnikkut annertuumik pingaaruteqartillugu, inuit ataasiakkaat namminerisamik ingerlatsinikkut, niuernikkut imaluunniit assingusutigut soqutigisaat pillugit paasissutissat paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqanngillat.

Aammattaaq namminersortut pisortallu soqutigisaat mianersuutassat annertuut illersorneqarnissaat pisariaqartillugu, pineqartup immikkut ittuunera pissutigalugu isertuussinissaq piumasaqaataappat paasitinneqarsinnaatitaaneq killilerneqarsinnaavoq.

Inatsisartunit allaffeqarfiannillu aningaasartuutaasut pillugit paasitinneqarsinnaatitaanermut suleriaatsimi aalajangersagaasinnaasumi killiliinerit taamaattut ilanngunneqartariaqarpat?

3. Allagaatinik pineqartunik tunniussinissap imaluunniit nammineq ornigulluni allagaatinik misissuisitsinerup toqqarneqarsinnaananeranut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut Inatsisartut inatsisaat periarfissiivoq. Aammattaaq assilinerinik pissarsinermut akiliuteqartitsinissamik piumasaqaammik Inatsisartut inatsisaanni aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Inatsisartunit allaffeqarfiannillu aningaasartuutaasut pillugit paasitinneqarsinnaatitaanermut suleriaatsimi aalajangersagaasinnaasumi periarfissat taamaattut ilanngunneqartariaqarpat?

4. Allanguutissatut siunnersuummik ima oqaasertalerneqartumik saqqummiussisoqarpoq:

” Inatsisartut aalajangiiffigisassatut siunnersuut, Inatsisartut siulittaasoqarfiat qinnuigineqassaaq Inatsisartut Suleriaasiannut allanguutissamik siunnersuummik saqqummiussissasut, tassani aalajangersarneqassasoq, aningsaasartuutit tamarmik, Inatsisartunit allaffeqarfiannillu aningaasartuutaasut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaanermut ilanngunneqassasoq, kingusinnerpaamillu 1. Januar 2020-imi aqqissuussisoqassasoq bilagit aningaasartuutigisanut tunngaviusut angalanernut, ilassininnernut, biiliganut, atorfinnut atatillugu inissarititanut aamma Inatsisartunut ilaasortat najugaqartinneqartarannut aningaasartuutit Inatsisartut nittartagaatigut ingerlaavartumik saqqummiunneqartalissasut.”

Allanguutissatut siunnersuummik akuersissutiginnissinnaaneq qanoq aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqartussatut Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamit nalilerneqarpat? Assersuutigalugu Allattoqarfiup naatsorsuuserinermut immikkoortortani sulisumik allamik atorfinitsisoqartariaqassava? Inatsisartut nittartagaata arriillinissaa pinaveersaarniarlugu, paasissutissat annertussusii pissutigalugit qarasaasiarsornikkut allisaasoqarnissaa pisariaqalersinnaava?

Inussiarnersumik

Anders Olsen

Side 2/3

Inatsisinut ataatsimiititaliami Siulittaasq

**Inatsisinut Ataatsimiititaliaq
Lovudvalget**

Ulloq/Dato 10. Maj 2019
J.nr. 01.10.09-00028

UKA18-imi immikkoortoq 107 pillugu Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamut tusarniaaneq / Høring af Udvalget for forretningsordenen omkring punkt EM18/107.

Aalajangiiffisassatut siunnersuummik immikkoortoq 107-imi UKA18-imeersumik, Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamut tusarniaassutigisassanngorlugu Inatsisinut Ataatsimiititaliamut suliarisassanngortinneqartumik, suliarinninnissaminut atugassamisut Inatsisinut Ataatsimiititaliaq tusarniaassummik Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamut ulloq 19. november 2018-imi nassiussivoq.

Taamaalillunilu saaffiginnissut Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamit ulloq 29. marts 2019-imi oqaluuserineqarpoq, tamatumani saaffiginnissut apeqqutillu Inatsisinut Ataatsimiititaliap Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliamut tusarniaassutigisai ataatsimiititaliamit oqaluuserineqarput.

Oqaluuserinnereernermini ataatsimiititaliap oqaatigissavaa Inatsisartunut aningaasaliissutinik Inatsisartut atuinerat pillugu tamat paasissutissamik pissarsisinaanerat periarfissaareersoq paasissutissallu taakku ukiumoortumik nalunaarutini, Inatsisartunit saqqummersinneqartartuni, allassimareersut.

Taamatuttaaqaq ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq siulittaasup ilassinninnernut aningaasartuutaanik akeqanngitsunillu ajunngitsorsiaanik paasitinneqarnissamut maleruagassat atuuttut periarfissiisut. Kiisalu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq paasitinneqarnissamik qinnuteqaatit Siulittaasoqarfimmit akuersissutigineqartarmata, tamanna pisortat ingerlatsineranni suliaasat suliarineqartarnerat pillugu inatsit malillugu paasitinneqarsinnaanermut atuuttunut akerliunngippat.

Taamatuttaaqaq Ombudsmandi suliame tusarniaaffigineqarpoq, tassanngalu tusarniaanermut akissutit ilanngunneqarput.

- Inatsisartunut aningaasaliissutaasut pillugit paasitinneqarnissamik qinnuteqarnissamut maleruagassat atuuttut periarfissallu kiisalu
 - paasitinneqarnissamut qinnuteqaatinik aqutsinermi periutsit
- tunngavigalugit ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut S, IA, PN, Atassut aamma NQ aalajangerput maleruagassat taakku naammaginarlutillu naammattut, taamaattumillu ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit siunnersuut taparserneqanngilaq itigartinneqassasorlu inassutigineqarluni.

Lovudvalget har den 19. november 2018 sendt udvalget for forretningsordenen en hørringskrivelse, til brug for lovudvalgets behandling af beslutningsforslaget punkt 107 fra EM18 og som er sendt til behandling i lovudvalget med høring af forretningsordens udvalget.

Udvalget for forretningsordenen behandlede således henvendelsen den 29. marts 2019, hvor udvalget drøftede henvendelsen og de spørgsmål som lovudvalget ønskede forretningsordenen hørt i.

Udvalget konstaterer efter drøftelserne, at der allerede findes den fornødne mulighed for offentligheden til at indhente informationer omkring Inatsisartuts anvendelse af bevillinger under Inatsisartut og at disse oplysninger fremgår af de årlige årsberetninger som Inatsisartut udgiver.

Ligesom udvalget konstaterer, at der er gældende regler for muligheden for aktindsigt omkring formandens repræsentation, frigoder mm. Udvalget konstaterede yderligere, at formandskabet allerede imødekommer anmodninger om aktindsigt, for så vidt en anmodning ikke strider imod, hvad der gælder for aktindsigt efter offentlighedsloven.

Ombudsmanden har ligeledes været hørt i sagen og høringssvar herfra vedlægges.

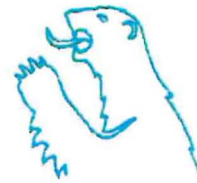
Et flertal i udvalget bestående af S, IA, PN, Atassut, NQ besluttede på baggrund af

- de allerede eksisterende regler og muligheder for anmodninger om aktindsigt i Inatsisartuts bevillinger samt
- praksis for forvaltningen af anmodninger om aktindsigt,

at disse regler findes tilfredsstillende og tilstrækkelige og kan løses inden for de givne ressourcer til Inatsisartuts administration, hvorfor et flertal i udvalget ikke støtter at forslaget nyder fremme og indstiller forslaget til forkastelse.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Vivian Motzfeldt

Inatsisartut
Imaneq 2
Postboks 1060
3900 Nuuk

29. marts 2019

Nal. nr./j.nr.: 2019-010-0006

All. nr./brevnr.: 60400

Sull./sagsbeh.: KB/jh

Uunga: Inatsisartut Siulittaasuat Vivian Motzfeldt

Ombudsmandeqarfiup aningaasartuutaanut uppersaatinik paasitinneqarsinnaanermut periarfissaq

Inatsisartut Suleriaasiat pillugu Ataatsimiititaliap tusarniaanera uannut allakkatigut 26. marts 2019-imeersutigut nassiuppat, suliami tusarniaavigineqarsimanera qulakkeerumallugu.

Saaffiginnissutinnut tunuliaqutaasoq tassaavoq Inatsisartut aalajangiivigisassaattut siunnersuummik Demokratinit saqqummiunneqartumik Inatsisartut 2019-imi upernaakkut ataatsimiinnerminni oqaluuserinnittussaanerat, tasanilu pineqarluni aningaasartuutit sulluunniit Inatsisartunit taakkualu allattoqarfiannit aningaasartuutigineqartut kikkunnit tamanit takuneqarsinnaanngornissaat pillugu taamatullu kikkut tamarmik paasinaasinnaanngornissaat pillugu Inatsisartut Suleriaasiata allanngortinnissaanut Inatsisartut Siulittaasoqarfiat siunnersuuteqaqqullugu peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Demokratit siunnersuutaat 24. august 2018-imi ullulernerqarsimavoq, tasungalu naqqiut 19. oktober 2018-imi nassiunneqarsimalluni.

Siunnersuutip 2018-imi ukiakkut ataatsimiinnermi suliarineqarnerani illit Inatsisartut Siulittaasuattut akissuteqaateqarputit, 23. oktober 2018-imi ullulernerqarsimasumik.

Tassunga uiggiullugu Suleriaaseq pillugu Ataatsimiititaliaq tusarniaavoq, uanгалu taassuminnga isummerfiginninnissannut periarfissaqarnissara kissaatigaat. Ataatsimiititaliaq sisamanik erseqqissunik apeqquteqarpoq, taakkulu ilanngussami akivakka.

Aallaqqaasiutitut oqaatigisinnaavara uanga sulininni tunngaviit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortani oqartussaasunut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit tunngavigalugu atuuttut malereerikka, inuit pillugit paasissutissat pillugit inatsimmi tunngavinnik malinninnerma pissuseqataanik.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersoq (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit) aamma inunnik paasissutissanik suliarinnittarneq pillugu inatsit nr. 429 31. maj 2000-imeersoq (Inuit pillugit paasissutissat pillugit inatsit) kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqartoq, kunngip peqqussutaatigut 14. oktober 2016-imeersuklut Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqartoq innersuussutigaaqka.

Paasissutissiissutigisinnaavarattaq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik immaqa ukioq allortarlugu tigusaqartartunga, qinnutigisarlu taamaattoq paasitinneqarsinnaaneq pillugu inatsimmi atuuttunik unioqqutisusuunngikkaangat akuersaartariga.

Kiisalu paasissutissiissutigisinnaavara Ombudsmandeqarfiup aningaasartuutaanut uppersaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik tigusaqarsimanngisaannartunga. Ombudsmandeqarfiulli aningaasartuutaanut uppersaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanut Ombudsmandeqarfiup qanoq akissuteqartarnissaani suliani allani allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisani akissuteqartarninnit allaasumik isummerumangilanga.

Ombudsmandeqarfiup aningaasartuutaanut uppersaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa akuersaartassagiga aalajangersaasoqarnissaanik pisariaqartitsisoqarnersoq tamanna tunngavigalugu pingaarnepaatigut isigin-

nillunga takujuminaatsippara. Inatsisartulli tamanna pillugu allaasumik nalliippata taanna pillugu oqaaseqaatissaqanngilanga.

Kiffaanngissuseqarlungalit missiliuussinikkut naliliisarnerma qanoq illorluni killilerneqarsinnaanera isummerfigaara. Uanga paasinninnera unaavoq Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartut aqutsisoqarfiata ilaginngikkaa. Taamaattumik Inatsisartut Suleriaasiannik allanngortitsinikkut Ombudsmandip aningaasartuutaanut uppersaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik akuerinnittassasunga peqquneqarsinnaanngilanga. Uanga paasinninnera unaavoq Ombudsmandip Inatsisartunut Naalackersuisunullu tunngaviummik attaveqartuunnginnera aamma taakkua peqqusissutaannit naalakkuitaannillu qilersugaannginngera taamaallornissamut aalajangiisuusumik akornusiususut.

Ombudsmandeqarfiup aningaasartuutaanut uppersaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik siunissami akuersaartarnissannut pisussaaffiliisoqarnissaa Inatsisartut kissaatigippassuk uanga paasinninnera unaavoq taamatut suliniut inatsisikkut akuerineqartariaqartussaassasoq, imaassinnaavoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip allanngortinneqarneratigut.

Inuulluaqqusillunga

Vera Leth
Vera Leth

Inatsisartut Suleriaasiat pillugu Ataatsimiititaliap apeqqutaanut akissutit

1. Inatsisartut ataanni suliffeqarfiit (Inatsisartut Ombudsmandiat) paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangersakkami pineqartunut ilaatinneqartariaqarpat?

Ombudsmandeqarfik Inatsisartut aqutsisoqarfiata ilaginngilaa. Uanga paasinninnera unaavoq uanga missilliuussinikkut naliliisarnera Inatsisartut Suleriaasiata allanngortinneqarneratigut killilerneqarsinnaanngitsoq. Ombudsmandeqarfik eqqarsaatigalugu taamatut allanngortitsisoqarnissaa Inatsisartut kissaatigiguniku tamanna Inatsisikkut piviusunngortittariaqarpaat.

2. Ilaatitsinnginnerit [ilaatitsinnginnertut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi atuuttutut ittut] aningaasartuutunik Inatsisartunit Inatsisartullu aqutsisoqarfiannit aningaasartuutiginneqartunik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangersagaqassappat taamaattut Suleriaatsimi ilanngunneqartariaqarpat?

Uanga paasinninnera unaavoq Ombudsmandeqarfik eqqarsaatigalugu inatsimmik taamatut allanngortitsineq Inatsisartut toqqarpassuk ilaatitsinnginnerit paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit tunngavigalugu atuuttut Ombudsmandeqarfiup aningaasartuutaanut uppersaatunik paasitinneqarnermut aamma atuutilernerat pissusissamisoortuussasoq.

3. Periarfissat taamaattut [innuttaasut allagaatinik allaffimmi misissuataarinissamut/allagaatinik paasitinneqarnermut akiliuteqartitsisarnissamut periarfissat] pissuseqataat Suleriaatsimi aalajangersakkami Inatsisartut aamma allattoqarfiup aningaasartuutigisartagaannut tunngasumi ilanngunneqartariaqarpat?

Uanga paasinninnera unaavoq Ombudsmandeqarfik eqqarsaatigalugu inatsimmik taamatut allanngortitsineq Inatsisartut toqqarpasuk allagaatinik misissuataarisarneq immaqalu tamatumunnga akiliuteqartitsisarneq pillugit aalajangersakkat Ombudsmandeqarfiup aningaasartuutitut uppersaataatinik paasitinneqarnermut aamma atuutilernerat pissusissamisoortuussasoq.

4. Allannguutissatut siunnersuut akuerineqarpat tamanna aningaasaqarnikut allaffissornikkullu sunik kinguneqassasoq naliliisoqarpa? Ass. allattoqarfiup naatsorsuuseriviani sulisunik amerlanerusunik atorfinitsitsineq tamatumma pisariaqalersissavaa? Paasissutissat amerlassusiisa IT-kkut aaqqiissutini annertusaasariaqarneq pisariaqalersissagaat naatsorsuutigineqarsinnaava?

Ombudsmandeqarfiup aningaasartuutaanut uppersaataatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik tigusaqarsimanngisaannarpunga. Taamaattumik inatsimmik allanngortitsisoqassappat allannguut taamaattoq Ombudsmandeqarfimmut atugassiissutitut suniuteqarnavianngitsoq missingiussinikkut massakkut naliliisoqarpoq.